

Filasprokkels !

Februari 2025.

De eerste langlopende series van Oekraïne !

Wat voor afbeeldingen kiest een nieuwe staat en waarom ?

Langlopende postzegelseries hebben traditioneel een “nationale” afbeelding. Dat kunnen portretten zijn van staatshoofden of vorsten, staatswapens, symbolen als “Marianne” van Frankrijk of een allegorische voorstelling als “Italia” op Italiaanse zegels. Op 31 december 1991 was het tijdperk van de Sovjet-Unie afgelopen. Een van de nieuwe zelfstandige staten die dit opleverde was de republiek Oekraïne.

De republiek Oekraïne hoefde niet vanaf nul naar een nieuwe identiteit te zoeken aangezien het land al eerder als zelfstandige staat bestaan had. De oorsprong van Rusland, de kern van het Rusland van voor de Tartaarse/Mongoolse overheersing in de Middeleeuwen, ligt niet in Moskou maar in het veel oudere Kievse rijk en de gebieden van Oekraïne. Oekraïne had na de verwoesting van Kiev (1240) en langdurige overheersing door de Tartaren in de loop van de tijd wisselende heersers gekend, Polen, Litouwers, Russen, Oostenrijkers en als duidelijk omgrensd land opgehouden te bestaan.

In 1918 werd Oekraïne een zelfstandige staat in het kader van de Vrede van Brest Litovsk, waarbij Duitsland en Oostenrijk het Rusland van Lenin kaal knipten. Oekraïne kreeg meteen al grote interne problemen, werd meegesleept in de maastroom van de Russische burgeroorlog van Roden tegen Witten, streed met Polen dat eind 1918 weer zelfstandig geworden was. Het land eindigde als Sovjetrepubliek binnen de Sovjet-Unie. In 1939, meer recentelijk, kreeg deze Oekraïense Sovjetrepubliek een deel van zuidoost Polen, Galicië, erbij, met de grote stad Lemberg/Lvov. In 1945 volgde de annexatie van de in 1939 nog Tsjechoslowaakse, later weer Hongaarse regio “Transkarpatische Oekraïne”, dat is het soort staartje, aanhangsel, dat je op vooroorlogse landkaarten in het uiterste oosten van Tsjecho-Slowakije ziet. In 1954 schonk de Russische partijleider Chroesjtsjov als teken van vriendschap Oekraïne het schiereiland de Krim, dat sinds de val van het Tartaarse Krim-chanaat (1787) Russisch territorium was geweest. Oekraïne heeft al eeuwenlang een grote Russische minderheid, terwijl het uiterste westen lange tijd deel uitmaakte van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie en cultuur. U weet het, de geschiedenis gaat nog steeds verder.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

De eerste serie, een link naar 1918, de eerste republiek.

De jonge republiek Oekraïne had in 1918 eigen postzegels uitgegeven, een serie waarvan het meisjeskopje van de kunstenaar Narboet bekend is geworden (afb. 1) Narboet was een gewaardeerd graficus die op de drukkerij van waardepapieren werkte in Sint-Petersburg, waar vanouds de Russische postzegels ontworpen werden. Deze zegels leken vergeten en verdwenen meestal achterin een stockboek. In 1992 verscheen als eerste langlopende serie een aantal Narboetkopjes in diverse kleuren en nominale waarden. De posterijen waren Narboet niet vergeten en men had de oude Oekraïense postzegels uit de kast gehaald ! Het meisjesportret is gekozen wegens zijn symboliek, het jonge meisje met een krans van gevlochten veldbloemen en aren om het hoofd, was in 1992 net als in 1918 symbool van de jonge staat zelf. Bij nadere beschouwing is het kopje op de nieuwe Narboetzegel vereenvoudigd, het kreeg een strakkere lijn (afb. 2) er zijn er miljoenen van gedrukt. De “drietand” die op het moderne wapen van het land staat en die volgens de overlevering teruggaat op de eerste christelijke grootvorst, Vladimir de Heilige, komt op deze Narboetzegel niet voor. Deze zijn bij de eerste republiek wel aanwezig (afb. 3).